

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

Autoritate de stat autonomă

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA NR. 517 din data de 27.09.2017

Dosar nr. 257/2016

Petiția nr. 2069/05.04.2016

Petent: Centrul European pentru Drepturile Romilor (ERRC)

Reclamat: Consiliul Local Reghin

Instituția Primarului Reghin

Obiect: modul de atribuire a locuințelor sociale, a locuințelor sociale pentru persoanele evacuate din imobile retrocedate și locuințelor din fondul locativ de stat.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

**1. Numele și domiciliul procedural al petentului
Centrul European pentru Drepturile Romilor (ERRC),**

**2. Numele, domiciliul sau reședința reclamatului
Consiliul Local Reghin,
Instituția Primarului Reghin,**

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Petentul susține că accesul la "locuințele sociale, la locuințele sociale pentru persoanele evacuate din imobile retrocedate și locuințele din fondul locativ de stat" din Municipiului Reghin, se poate realiza doar dacă, se îndeplinește criteriul de (statut marital). Cum o mare parte din persoanele de etnie romă nu sunt căsătorite, acestea nu pot beneficia de acele locuințe.

III. Procedura de citare

4. Prin adresa înregistrată cu nr.2069.25.04.2016, a fost citat *Centrul European pentru Drepturile Romilor (ERRC)*, pentru data de 16.05.2016. Procedură legal îndeplinită.

5. Prin adresa înregistrată cu nr.2637.25.04.2016, a fost citat *Consiliul Local Reghin* pentru data de 16.05.2016. Procedură legal îndeplinită.

6. Prin adresa înregistrată cu nr.2637.25.04.2016, a fost citată *Instituția Primarului Reghin* pentru data de 16.05.2016. Procedură legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

7. Petentul susține că părțile reclamate, uzează de o prevedere și practică discriminatorie care afectează populația romă, privind accesul la “locuințe sociale, locuințe sociale pentru persoanele evacuate din imobile retrocedate și locuințe din fondul locativ de stat”. Prevedera în cauză, izvorăște dintr-un criteriu prestabilit de (statut marital) atribuindu-se un punctaj de două puncte la dobândirea unei locuințe specifice.

8. Mai mult, contrar celor adoptate de Consiliul local, privind aspectele sociale, economice, tehnice și juridice ale construcției și folosinței locuințelor, acestea sunt reglementate de Legea nr. 114/1996, care are la bază principiul accesului liber și neângrădit la locuințe al fiecărui cetățean. Criteriile de prioritate sunt stabilite la nivel local prin hotărâre de Consiliu Local, iar fiecărui criteriu, îi sunt atribuite un anumit număr de puncte. Conform informațiilor furnizate de Primăria Reghin, municipiul dispune de 36 de locuințe sociale, iar fondul locativ de stat este constituit din 166 de locuințe.

9. În Municipiul Reghin, acordarea “locuințelor sociale și a locuințelor sociale pentru persoanele evacuate din imobile retrocedate și locuințele din fondul locativ de stat”, este reglementată prin Hotărârea de Consiliu Local al Municipiului Reghin nr. 51/25.03.2014. Criteriile de prioritate în stabilirea locuințelor prevăd un punctaj pe care trebuie să-l obțină persoana doritoare în dobândirea locuinței și care, poate face o diferențiere majoră între persoanele/solicitanții necăsătoriți. Un mare număr de romi sunt necăsătoriți conform recensământului din 2002. Astfel, în mediul urban la nivel național au fost înregistrate următoarele date statistice referitoare la starea civilă a persoanelor rome, raportate la starea civilă a românilor (români căsătoriți 48,67%, persoane rome 23%). Foarte multe familii de romi, trăiesc în “uniune consensuală” și în acest sens, sunt dezavantajate la obținerea unei locuințe. Numărul cazurilor soluționate din cele 5.000 este sub 300, iar conform statisticii din anul 2003, erau sub 100.

Susținerile părții reclamate

10. Partea reclamată I.P.R, invocă prin adresa comunicată la CNCD, tardivitatea introducerii petiției, raportat la circumstanțele de fapt și de drept menționate în petiție, precum și netemeinicia celor susținute în obiectul petiției.

11. În sprijinul celor afirmate, partea reclamată arată faptul că, criteriile de stabilirea priorității solicitanților pentru acordarea locuințelor sociale, sunt stabilite prin dispozițiile Hotărârii Consiliului Local Reghin nr. 51/25.03.2014, act normativ adoptat cu doi ani în urmă de a fi trimisă petiția la CNCD. În consecință, partea reclamată consideră petiția în cauză, ca fiind tardiv introdusă la CNCD. Ca atare, depășirea termenului de 1 an stabilit prin prevederile O.G nr.137/2000, termen de decădere din dreptul de a sesiza la CNCD, nu-și găsește o justificare pertinentă prin invocarea imposibilității de a lua la cunoștință de actul administrativ cu potențial efect discriminator. Este adevărat că termenul de un an, curge de la data săvârșirii faptei de discriminare ori de la data la care, s-a luat la cunoștință de săvârșirea ei., dar

cetățeanul persoană fizică ori partea reclamată în calitate de organizație, trebuia să fi luat la cunoștință de adoptarea Hotărârii de Consiliu, dacă era direct interesată cu un scop direct.

12. Reclamata declară că, Legea nr. 114/1996, privind locuințele, republicată și actualizată, definește locuința socială prin în art. 2, lit. c) "locuința care se atribuie cu chirie subvenționată unor persoane sau familii, a căror situație economică nu le permite accesul la o locuință proprietate, sau închirierea unei locuințe în condițiile pieței". La art. 42 se specifică clar că, "...prin locuință socială se înțelege, închirierea unei familii sau persoanelor cu un venit mediu lunar pe persoană sub nivelul câștigului salarial mediu net lunar pe total economie". Astfel, în ceea ce privește nivelul venitului se poate observa că, punctajul ține cont de cerința legală conform căreia, pentru a primi o locuință socială în chirie, familia ori persoana solicitantă trebuie să aibe o situație economică dificilă care să nu le permită accesul la o locuință în proprietate sau închirierea unei locuințe în condițiile pieței. Criteriile de repartizare a locuințelor sociale, stabilite prin punctaj sunt: "condiții de locuit, numărul copiilor aflați în întreținere, starea de sănătate a familiei, persoane sau familii evacuate sau în curs de evacuare, tineri sau familii provenite din instituții de ocrotire, venitul net lunar/membru de familie, statut marital etc."

V. Motivele de fapt și de drept

13. Colegiul director al CNCD reține că petiția, așa cum a fost formulată, relevă o situație în care, accesul la "locuințelor sociale, la locuințelor sociale pentru persoanele evacuate din imobile retrocedate și locuințelor din fondul locativ de stat" din Municipiului Reghin, poate fi realizat doar dacă, se îndeplinește criteriul de (statut marital) de către solicitant. Cum o mare parte din persoanele de etnie romă nu sunt casătorite, acestea nu pot beneficia de tipul respectiv de locuințe.

Potrivit definiției discriminării, astfel cum este reglementată în O.G. nr.137/2000, republicată, Colegiul director precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 din O.G. nr.137/2000, republicată. Colegiul director trebuie să analizeze dacă tratamentul diferit a fost indus datorită unui criteriu prevăzut de art.2 alin.1), respectiv rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, care să fi constituit elementul determinant în aplicarea acestui tratament. Condiția, criteriului ca motiv determinant trebuie interpretată în sensul existenței ca circumstanță concretizată, materializată și care constituie cauza actului sau faptului discriminatoriu, și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării. Astfel, natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul interzis de lege, invocat în situația persoanei care se consideră discriminată.

14. Astfel se poate considera discriminare;

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept
- dreptul să fie justificat

Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin articolul 2 alin.(1, din O.G.137/2000, cu modificările și completările ulterioare, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale articolului 2. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art.2, alin.1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. (1, trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile*, dar care sunt tratate în *mod diferit*, datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior.

Așa cum reiese din motivația invocată, pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care, tratamentul să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat aplicat, trebuie să aibe ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

15. Colegiul director, în ședința de deliberări a cauzei dedusă judecătii, respinge excepția de tardivitate introducerii petiției la CNCD, ridicată de reclamat în detrimentul petentului. Față de acest aspect, fapta dedusă soluționării nu excede termenul de un an prevăzut de art.20, alin.1 din O.G. nr. 137/2000, "*persoana care se consideră discriminată poate sesiza Consiliul în termen de un an de la data săvârșirii faptei sau de la data la care putea să ia cunoștință de săvârșirea ei*". Hoărârea în cauză, produce efecte în timp și spațiu de la adoptarea ei și până la stingerea efectelor, având un caracter continuu al aplicării. Prin cauzistica sa, Colegiul director a arătat în mod constant că, normele cu caracter juridic care se aplică în mod curent produc efecte continue, astfel nu se poate admite excepția de tardivitate pe motivul că norma juridică a fost adoptată anterior termenului de un an invederat de O.G nr. 137/2000, pentru introducerea petiției la CNCD. Aceasta a fost adoptată și își produce efecte și în prezent.

Romii și alte categorii defavorizate de persoane, din punct de vedere al accesului la o locuință, se află în situație cel puțin comparabilă. Astfel că, având în vedere datele statistice pe domeniul locuirii populației rome, și pe de altă parte a celeilalte populații nerome se observă că, există o discrepanță majoră între acestea. Așadar, a și alte drepturi fundamentale, dreptul la o locuință este pe de o parte prevăzută de legislația specific, precum Legea nr.114/96, dar care poate afecta și un drept constituțional privind nivelul de trai, care se resfrânge asuora dreptului de familie.

CEDO arată că, existența unei justificări obiective trebuie evaluată în relația cu scopul și efectele măsurii analizate, ținând cont de principiile care în mod normal prevalează într-o societate democratică și care, transpare prin înregistrarea oficială a unei familii.

În conformitate cu Hotărârea Consiliului Local Reghin nr. 51/25.03.2014, o "*familie*" trebuie să acumuleze un număr de puncte, pentru a putea beneficia de o "locuință socială, locuință socială pentru persoanele evacuate din imobile retrocedate și locuință din fondul locativ de stat". Ca atare, Colegiul director constată că acordarea unui punctaj în funcție de educație, cum ar fi: (școală, generală, școală profesională, studii medii și superioare), sunt menite să încurajeze educația, acordând un punctaj mai mare pentru cei cu o educație de un nivel mai mare, la fel și pentru a încuraja familia, cu principiile pozitive ale acesteia în societate și pentru a se putea individul descurca mai ușor.

În cauză, Colegiul director constată că în prezenta speță, nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare, potrivit art. 2 alin.1), din O.G nr.137/2000, modificată. O atare prezumție, permite cel puțin a se presupune că între un criteriu interzis și fapta părții reclamate, există un raport de cauzalitate ce determină un tratament mai puțin favorabil între părți (prin criteriul marital stabilit prin Hotărâre de Consiliu, se dorește promovarea familiei în societate. Prin acordarea a două puncte solicitantului căsătorit, respectiv un punct solicitantului necăsătorit nu se face deloc o departajare majoră între aceștia).

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea de voturi ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Respinge excepția tardivității introducerii petiției conform art. 21-27, din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor.

2. Nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare, potrivit art. 2 alin.1), din O.G nr.137/2000, modificată. O atare prezumție, permite cel puțin a se presupune că între un criteriu interzis și fapta părții reclamate, există un raport de cauzalitate ce determină un tratament mai puțin favorabil între părți (prin criteriul marital stabilit prin Hotărâre de Consiliu, se dorește promovarea familiei în societate. Prin acordarea a două puncte solicitantului căsătorit, respectiv un punct solicitantului necăsătorit nu se face deloc o departajare majoră între aceștia).

3. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.

4. O copie a hotărârii se va transmite părților.

a) Centrul European pentru Drepturile Romilor (ERRC),

b) Consiliul Local Reghin,.

c) Instituția Primarului Reghin,

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicata și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC– Membru

DINCĂ ILIE– Membru

THEODORA BERTZI– Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

HALLER ISTVAN – Membru

JURA CRISTIAN– Membru

LAZĂR MARIA – Membru

SANDU VERONICA TATIANA – Membru

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Redactat G.L și R.O